

Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych

Dokument dla celów konsultacji

Celem niniejszych konsultacji jest zaproszenie **państw członkowskich** oraz **zainteresowanych stron** do przedstawienia uwag w sprawie stosowania **ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych („rozporządzenie GBER”**— (z ang. *General block exemption Regulation*)). Uwagi te będą ważnym elementem przeglądu rozporządzenia GBER w 2013 r. Komisja zwraca się do państw członkowskich i zainteresowanych stron o przedłożenie swoich uwag do DG ds. Konkurencji do dnia **12.09.2012** r.

1. Wprowadzenie

Finansowanie publiczne spełniające kryteria art. 107 ust. 1 TFUE stanowi pomoc państwa i wymaga zgłoszenia do Komisji. Jednak zgodnie z art. 109 TFUE, Rada może określić kategorie pomocy zwolnione z obowiązkowej procedury notyfikacyjnej określonej w art. 108 ust. 3 TFUE.

Zgodnie z art. 109 TFUE Rada, przyjmując rozporządzenie (WE) nr 994/98¹ („rozporządzenie upoważniające”), upoważniła Komisję do uznania za zgodną ze wspólnym rynkiem i zwolnioną z procedury zgłoszenia pomoc w następujących kategoriach: pomoc na rzecz MŚP, na rzecz badań i rozwoju, ochrony środowiska naturalnego, zatrudnienia i szkolenia oraz pomoc regionalną.

Na podstawie rozporządzenia upoważniającego Komisja przyjęła rozporządzenie GBER², obowiązujące od dnia 29 sierpnia 2008 r.

Rozporządzenie GBER upraszcza procedury dla organów przyznających pomoc na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym. Umożliwia przyznawanie szeregu środków pomocy o celach horyzontalnych uznawanych za leżące we wspólnym interesie.

W 2010 r. całkowita kwota pomocy państwa przyznana poprzez środki objęte wyłączeniem blokowym wyniosła 12,6 mld EUR. Najnowsza wersja tabeli wyników w dziedzinie pomocy państwa (jesień 2011 r.)³ wskazuje na nieprzerwane i rosnące korzystanie z wyłączeń blokowych przez państwa członkowskie pod względem łącznej pomocy objętej wyłączeniem blokowym.

Dnia 8 maja 2012 r. Komisja przyjęła komunikat⁴ dotyczący pakietu w sprawie unowocześnienia pomocy państwa („SAM”), który rozpocznie oraz ukierunkuje debatę polityczną w sprawie unowocześnienia kontroli pomocy państwa. Przegląd rozporządzenia GBER jest ważnym elementem SAM.

Komisja zwraca się do innych instytucji, państw członkowskich i zainteresowanych stron do wyrażenia opinii w sprawie zmiany rozporządzenia GBER. Rozporządzenie GBER zawiera szereg środków, z których wiele objętych jest szczegółowymi wytycznymi lub ramami prawnymi (pomoc regionalna, pomoc na rzecz środowiska naturalnego, dotycząca kapitału podwyższonego ryzyka i pomoc na B+R+I). W celu zapewnienia spójności w ramach przeglądu polityki dla każdego typu pomocy przygotowane zostaną odrębne kwestionariusze dotyczące głównych rodzajów pomocy (pomoc regionalna, pomoc na B+R+I, pomoc na ochronę środowiska, kapitał podwyższonego

¹ Dz.U. L 142/1 z 14.5.1998.

² Dz.U. L 214/3 z 9.8.2008.

³ COM(2011) 848 wersja ostateczna, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html

⁴ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/index_en.html

ryzyka), obejmujące zarówno pomoc podlegającą wyłączeniu blokowemu, jak i pozostałą pomoc. Niniejszy kwestionariusz skoncentrowany jest jednak na kwestiach ogólnych odnoszących się do rozporządzenia GBER i wyłącznie na kategoriach pomocy objętych rozporządzeniem GBER (np. pomoc szkoleniowa, pomoc dla MŚP na usługi doradcze i udział w targach, pomoc inwestycyjna dla MŚP, pomoc dla kobiet przedsiębiorców i pracowników niepełnosprawnych), a nie na kategoriach objętych poszczególnymi wytycznymi lub zasadami ramowymi. W ten sposób uniknięto, na ile to było możliwe, powtarzania pytań, ale w stosownych przypadkach zachęca się respondentów do wskazania odniesień do odpowiedzi w pozostałych kwestionariuszach.

2. Jak wziąć udział w konsultacjach?

Inne instytucje, państwa członkowskie i zainteresowane strony proszone są o udzielanie odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu. Odpowiedzi można udzielać we wszystkich językach urzędowych UE. Z uwagi na możliwość opóźnień w tłumaczeniu odpowiedzi udzielonych w niektórych językach mile widziane jest załączenie tłumaczenia w jednym z języków roboczych Komisji (angielskim, francuskim lub niemieckim). Mile widziane będą także wszelkie dodatkowe uwagi, wykraczające poza kwestie poruszone w kwestionariuszu.

Niektóre pytania skierowane są specjalnie do organów państwowych lub określonych zainteresowanych stron, w związku z tym respondenci nie są zobligowani do udzielenia odpowiedzi na wszystkie pytania. Jeśli dane pytanie Państwa nie dotyczy, proszę odpowiedzieć „nie dotyczy”.

Termin przesyłania odpowiedzi upływa **12.09.2012** r. Odpowiedzi należy przysyłać na adres Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji: European Commission, DG COMP, State aid registry, 1049 Brussels, „**HT.3365**”, a najlepiej pocztą elektroniczną na adres Stateaidgreffe@ec.europa.eu.

Służby Komisji zamierzają opublikować nadesłane odpowiedzi na swojej stronie internetowej <http://ec.europa.eu/competition/consultations/open.html>. W związku z tym, jeśli nie chcą Państwo ujawniać swojej tożsamości lub części swoich odpowiedzi, należy to wyraźnie zaznaczyć oraz załączyć jawną wersję swoich odpowiedzi. Jeśli nie wskażą Państwo żadnych treści poufnych, DG ds. Konkurencji uzna, że odpowiedź nie zawiera takich treści i może być opublikowana w całości.

KWESTIONARIUSZ

DANE RESPONDENTA

Oświadczenie o ochronie prywatności: Otrzymane uwagi oraz tożsamość respondenta są publikowane w Internecie, chyba że respondent sprzeciwi się publikacji swoich danych osobowych, powołując się na konieczność ochrony swoich uzasadnionych interesów. W takim przypadku uwagi mogą zostać opublikowane anonimowo.

Obowiązujące przepisy dotyczące ochrony danych znajdują się na portalu EUROPA pod adresem: http://ec.europa.eu/geninfo/legal_notices_pl.htm#personaldata

01. Czy zgadzają się Państwo na ujawnienie swojej tożsamości?

Tak Nie

02. Czy do Państwa odpowiedzi ma zastosowanie którykolwiek z wyjątków przewidzianych w art. 4 rozporządzenia nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji⁵? Jeżeli tak, to proszę jednoznacznie wskazać miejsca, które nie powinny zostać ujawnione, uzasadnić konieczność takiego poufnego traktowania i załączyć wersję Państwa odpowiedzi, która nie jest opatrzona klauzulą poufności, do celów publikacji na stronie internetowej Komisji Europejskiej.

Proszę podać Państwa dane kontaktowe w poniższej tabeli.

<i>Nazwa</i>	(CARS) Centrum Studiów Antymonopolowych i Regulacyjnych
<i>Organizacja</i>	Wydział Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego
<i>Główne rodzaje prowadzonej działalności</i>	interdyscyplinarne badania naukowe oraz prace rozwojowe i wdrożeniowe w zakresie ochrony konkurencji i prokonkurencyjnej regulacji sektorowej w gospodarce rynkowej, ze szczególnym uwzględnieniem sektorów sieciowych (transport, energetyka, telekomunikacja). Działalność badawcza CARS obejmuje badania statutowe i własne Wydziału Zarządzania UW i jego pracowników oraz – w coraz szerszym zakresie – badania kontraktowe, zlecone lub sponsorowane, przez podmioty gospodarcze (głównie prywatne). CARS przygotowuje także wydawnictwa zwarte i periodyczne, organizuje lub współorganizuje konferencje naukowe, seminaria i warsztaty, świadczy usługi doradcze i szkoleniowe, prowadzi Otwarte Seminarium Doktoranckie oraz patronuje studiom podyplomowym.
<i>Miejsce (kraj)</i>	POLSKA
<i>Adres e-mail:</i>	cars@mail.wz.uw.edu.pl

UWAGA: Sekcje dotyczące przepisów ogólnych i szczególnych rozporządzenia GBER (sekcje D i E) oparte są na strukturze samego rozporządzenia GBER. Mimo że nie muszą Państwo odpowiadać na wszystkie pytania, prosimy o przestrzeganie kolejności pytań. Mogą Państwo również podać dodatkowe informacje, które uznają Państwo za istotne, a które wykraczają poza pytania zawarte w kwestionariuszu.

⁵ Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43.

SEKCJA A: OGÓLNE PYTANIA DOTYCZĄCE ASPEKTÓW POLITYKI ROZPORZĄDZENIA GBER

A.1. Rozporządzenie GBER w kontekście rozporządzenia upoważniającego i wytycznych

Pytania skierowane do wszystkich respondentów:

1. Jakie główne trudności napotkali Państwo w stosowaniu indywidualnych środków pomocy na podstawie programu, który objęty jest wyłączeniem blokowym?

W opinii CARS stosowanie środków pomocy na podstawie krajowych programów pomocowych objętych wyłączeniem blokowym generuje szereg problemów praktycznych. Część z nich została wymieniona poniżej:

- a. Znaczna część problemów związanych ze stosowaniem GBER dotyczy interpretacji definicji zawartych w GBER. Definicje te są ogólne i posiadają szeroki zakres, czego rezultatem są trudności interpretacyjne. Definicje zawarte w GBER powinny być bardziej precyzyjne, zawierać przykłady i wytyczne interpretacyjne. W szczególności istnieją liczne problemy związane ze stosowaniem definicji małego i średniego przedsiębiorstwa zawartej w załączniku nr I do rozporządzenia GBER w kontekście specyficznych krajowych realiów prawnych i faktycznych. Problemy te pojawiają się na gruncie każdego z przeznaczeń pomocy wyłączonej w oparciu o GBER, w których klasyfikacja przedsiębiorstwa jako MŚP skutkuje przyznaniem mu dodatkowej intensywności pomocy lub w ogóle umożliwia jej uzyskanie. Dotyczy to w szczególności stosowanych w Polsce szeroko pomocy szkoleniowej i regionalnej. Zostały one w szczególności opisane w odpowiedzi na pytanie 24 oraz w częściach kwestionariusza poświęconych poszczególnym przeznaczeniom pomocy.
- b. Obserwacja praktyki krajowych podmiotów udzielających pomocy prowadzi do wniosku, że mają one istotne problemy z prawidłową oceną spełnienia efektu zachęty przez duże przedsiębiorstwa. W szczególności organy administracji samorządowej nie posiadają wystarczających kompetencji do prawidłowej i rzetelnej oceny spełnienia efektu zachęty. Celowe byłoby wydanie komunikatu wyjaśniającego zasady oceny spełnienia efektu zachęty. Mógłby on istotnie podnieść poziom pewności prawnej w tym zakresie.
- c. Po stronie podmiotów udzielających pomocy istnieje problem oceny czy pokrycie wkładu własnego przedsiębiorstw publicznych, które otrzymują finansowanie, poprzez podniesienie kapitału, którego celem jest współfinansowanie inwestycji realizowanej ze środków europejskich, jest zgodne z prawem pomocy publicznej, a jeśli tak pod jakimi warunkami.

A.2. Wpływ rozporządzenia GBER na politykę w zakresie pomocy państwa

Pytania skierowane do organów publicznych:

2. Czy mogą Państwo podać przykłady, w jaki sposób rozporządzenie GBER wpływało na opracowywanie środków wsparcia (programów) w porównaniu do podobnych środków wprowadzonych na mocy wcześniejszych przepisów (np. w odniesieniu do progów dotyczących środków pomocy, oceny efektu zachęty)?

nie dotyczy

3. Czy wejście w życie rozporządzenia GBER narzuciło konieczność zmiany sposobu kontroli wniosków o przyznanie pomocy?

Tak Nie

Jeśli tak, czy mogą Państwo podać szacunkowe dane liczbowe dotyczące tych zmian oraz je uzasadnić?

nie dotyczy

Pytania skierowane do wszystkich respondentów:

4. Czy uważają Państwo, w oparciu o swoje doświadczenia związane z opracowywaniem środków pomocy, że środki dozwolone na mocy obowiązującego rozporządzenia GBER w lepszy sposób ukierunkowane są na nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku lub cele związane ze sprawiedliwością niż wcześniejsze przepisy dotyczące wyłączeń blokowych?

Tak Nie

Jeśli tak, prosimy o uzasadnienie i podanie konkretnych przykładów.

Głównym czynnikiem wpływającym na lepsze ukierunkowanie środków pomocowych na zwalczanie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku jest wprowadzenie wymogu wykazania efektu zachęty. Wymóg ten, przynajmniej w odniesieniu do dużych przedsiębiorstw, ustanawia stosunkowo restrykcyjne kryteria oceny dopuszczalności pomocy. Bez wątpienia sprzyja on efektywności wykorzystywania środków wsparcia. Problemem pozostaje jednak ocena spełnienia efektu zachęty w praktyce.

GBER obejmuje szeroką gamę przeznaczeń pomocy, które wcześniej nie były objęte wyłączeń blokowym, np. pomoc na ochronę środowiska oraz na badania rozwój i innowacje. Rozszerzenie zakresu wyłączeń blokowych na te cele z pewnością pozwala lepiej zwalczać niedoskonałości rynku.

5. Proszę opisać co z własnej perspektywy uważają Państwo za główne pozytywne skutki gospodarcze wynikające ze wsparcia udzielonego przedsiębiorstwom na mocy obecnego rozporządzenia GBER.

Określenie realnych skutków gospodarczych pomocy udzielonej w oparciu o GBER nie jest możliwe bez dokonania odpowiednich badań. W opinii CARS istnieje jednak kilka obszarów, w których można, z pewną dozą prawdopodobieństwa, zidentyfikować pozytywne skutki gospodarcze pomocy udzielanej w oparciu o GBER:

- a. Szeroki dostęp do pomocy szkoleniowej pozytywnie wpływa na poziom przygotowania kadr dla gospodarki.
- b. Regionalna pomoc inwestycyjna, w szczególności udzielana w ramach systemu dystrybucji funduszy europejskich ma istotne znaczenie dla wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki, biorąc pod uwagę, że wszystkie regiony Polski kwalifikują się do uzyskania pomocy regionalnej w oparciu o art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE.
- c. Istotne praktyczne znaczenie w Polsce ma także pomoc na zatrudnienie, która umożliwia prowadzenie działań związanych ze zwalczaniem bezrobocia.

A.3. Negatywne skutki pomocy państwa objętej wyłączeniem blokowym

Pytania skierowane do wszystkich respondentów:

6. Jakie są główne potencjalne negatywne skutki pomocy państwa objętej wyłączeniem blokowym w kontekście zakłóceń konkurencji oraz wpływu na wymianę handlową? Proszę uzasadnić i podać konkretne przykłady.

Wydaje się, że w większości do nadmiernego zakłócenia konkurencji i wpływu na handel między państwami członkowskimi dochodzi w rezultacie nieprawidłowego stosowania przepisów GBER przez państwa członkowskie, przy bardzo ograniczonej, żeby nie powiedzieć iluzorycznej kontroli ze strony Komisji Europejskiej. Przykładowo problemy te mogą być następstwem nieprawidłowej, bądź niestarannej oceny spełnienia efektu zachęty przez duże przedsiębiorstwa. Podobnie, mogą wynikać z nieprawidłowej interpretacji definicji zawartych w GBER. W rezultacie udzielana bywa pomoc, która nie przyczynia się do zwalczania niedoskonałości rynku.

7. Czy uważają Państwo, że stosowanie rozporządzenia GBER lub niektórych z jego przepisów wpłynęło w praktyce na warunki wymiany handlowej w stopniu, który jest sprzeczny ze wspólnym interesem?

Tak Nie

Odpowiadając, proszę w szczególności wziąć pod uwagę następujące okoliczności: bliskość rynku wspieranych działań; kwota pomocy; wielkość beneficjenta; władza rynkowa beneficjenta; poziom pozytywnych efektów zewnętrznych; definicja właściwego rynku geograficznego i produktowego; struktura konkurencji danego rynku (liczba konkurentów); bariery wejścia; istnienie władzy rynkowej). Proszę uzasadnić swoje stanowisko konkretnymi przykładami i danymi.

8. Które kategorie pomocy objętej wyłączeniem blokowym uznałoby Państwo za stanowiące znaczne ryzyko w zakresie wpływu na warunki wymiany handlowej w stopniu sprzecznym ze wspólnym interesem? Na podstawie swoich doświadczeń w zakresie programów pomocy objętych wyłączeniem blokowym, czy uważają Państwo, że duże – pod względem całkowitego budżetu – programy pomocy państwa zasadniczo w większym stopniu mogą potencjalnie zakłócać konkurencję? Proszę uzasadnić i podać konkretne przykłady.

nie dotyczy

9. Czy uważają Państwo, że zabezpieczenia zawarte w rozporządzeniu GBER w wystarczającym stopniu gwarantują uniknięcie sytuacji, w której warunki wymiany handlowej zakłócone są w stopniu sprzecznym ze wspólnym interesem?

nie dotyczy

SEKCJA B: STOSOWANIE ROZPORZĄDZENIA GBER

B.1. Uzasadnienie i oceny polityk na mocy rozporządzenia GBER

Pytania skierowane do organów publicznych:

10. W jakim stopniu rozporządzenie GBER stosowane było w przypadku środków sektorowych? W odniesieniu do jakich sektorów stosowali Państwo głównie środki objęte rozporządzeniem GBER?

nie dotyczy

11. Czy unijne programy finansowania mają wpływ na strategię w odniesieniu do pomocy objętej wyłączeniem blokowym w Państwa kraju?

Tak Nie

Jeśli tak, proszę wskazać, które programy i w jaki sposób?

nie dotyczy

Pytania skierowane do wszystkich respondentów:

12. Jak ważny jest poziom współfinansowania prywatnego w odniesieniu do środków pomocy objętej wyłączeniem blokowym w Państwa kraju? Czy udział prywatny często przekracza minimalne poziomy intensywności pomocy określone w ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń blokowych? Jakie zmiany w poziomie finansowania ze środków prywatnych zauważyli Państwo w ostatnich latach?

W Polsce zazwyczaj poziom współfinansowania prywatnego w odniesieniu do pomocy udzielanej w oparciu o GBER pozostaje na minimalnym poziomie wyznaczonym przez maksymalne dopuszczalne intensywności pomocy wskazane w tym rozporządzeniu. W praktyce udzielania pomocy wkład własny może być nieznacznie wyższy niż wynika to z maksymalnych intensywności pomocy wyrażonych w GBER. Nadto, można zauważyć, że polscy beneficjenci często starają się pozyskać publiczne finansowanie nawet w odniesieniu do ich wkładu własnego. Przykładowo beneficjenci występujący o pomoc inwestycyjną w formie dotacji często starają się pozyskać na sfinansowanie tego samego projektu inne instrumenty finansowe z zasobów publicznych (pożyczki preferencyjne, poręczenia kredytowe). By ograniczyć występowanie takich sytuacji, należałoby w sposób bardziej pogłębiony objaśnić stosowanie instytucji kumulacji pomocy.

Nie zauważyliśmy istotnych zmian w poziomach współfinansowania w ostatnich latach.

B.2. Dane statystyczne

Pytania skierowane do organów publicznych:

13. Czy mogą Państwo podać porównawcze oszacowanie wielkości całkowitej kwoty pomocy udzielonej na mocy rozporządzenia GBER w 2010 r. w stosunku do całkowitej kwoty pomocy udzielonej na podstawie przepisów dotyczących pomocy *de minimis* (z wyłączeniem środków pomocy w wysokości 200 000 do 500 000 EUR, które tymczasowo uznano za stanowiące pomoc zgodną ze wspólnym rynkiem na mocy tymczasowych ram prawnych)⁶?

nie dotyczy

14. Proszę podać łączną kwotę pomocy objętej wyłączeniem blokowym na mocy rozporządzenia GBER (w mln EUR) przyznanej przez polskie władze (lokalne/regionalne/krajowe) między dniem 29 sierpnia 2008 r. a dniem 31 grudnia 2011 r., w ujęciu rocznym. Proszę podać łączną kwotę pomocy objętej wyłączeniem blokowym w rozbiciu na zatwierdzone programy

⁶ Próg *de minimis* wynosi 200 000 EUR na przedsiębiorstwo w okresie trzech lat. Zob. rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis*

pomocy i na pomoc indywidualną. Proszę podać, jeśli to możliwe, łączną kwotę pomocy objętej wyłączeniem blokowym w rozbiciu na duże przedsiębiorstwa i na MŚP.

nie dotyczy

15. Proszę wskazać, które formy pomocy były najczęściej wykorzystywane w odniesieniu do wyłączeń blokowych: dotacje, dotacje na spłatę odsetek, pożyczki, zaliczki zwrotne, programy gwarancyjne, środki fiskalne, lub inne oraz przedstawić przyczyny tych preferencji.

nie dotyczy

16. Proszę przedstawić ranking kategorii pomocy (cele pomocy, np. art. 13 ust. 1, art. 14, art. 15 i inne rozporządzenia GBER) najczęściej wykorzystywanych w Państwa kraju lub regionie (należy określić liczbę środków i łączne kwoty pomocy) i przedstawić przyczyny tych preferencji.

nie dotyczy

17. Czy konkretne czynniki uniemożliwiają polskim władzom udzielenie większego wolumenu pomocy poprzez środki objęte wyłączeniem blokowym?

Tak Nie

Jeśli tak, prosimy o uzasadnienie i podanie konkretnych przykładów.

nie dotyczy

B.3. Rozporządzenie GBER a kryzys

Pytania skierowane do wszystkich respondentów:

18. W jakim stopniu kryzys gospodarczy i finansowy wywarł wpływ na przyznawanie pomocy państwa objętej wyłączeniem blokowym w Polsce?

W stosownych przypadkach, prosimy o przedstawienie takiego wpływu i wskazanie, czy i w jaki sposób władze polskie dostosowały politykę udzielania pomocy państwa w odpowiedzi na kryzys?

W naszej opinii kryzys finansowy nie wpłynął istotnie na zmianę polityki władz polskich w zakresie udzielania pomocy w oparciu o GBER.

19. Czy uważają Państwo, że rozporządzenie GBER jest przydatnym instrumentem w celu zapewnienia finansowania dla MŚP? Jeśli tak, jakie środki pomocy są najbardziej przydatne?

GBER w znacznym zakresie odnosi się do pomocy dla sektora MŚP i wprowadza wiele instrumentów, które mogą być przydatne w jego wspieraniu. W polskich realiach szczególne znaczenie dla sektora MŚP ma, jak się wydaje, regionalna pomoc operacyjna, pomoc szkoleniowa oraz pomoc na wspieranie zatrudnienia. W opinii CARS bardzo użytecznym środkiem wsparcia MŚP jest pomoc dla nowoutworzonych małych przedsiębiorstw udzielana w oparciu o przepis art. 14 GBER. Niestety instrument ten nie jest skutecznie wykorzystywany w Polsce.

SEKCJA C: SKUTECZNOŚĆ I OCENA POMOCY OBJĘTEJ WYŁĄCZENIEM BLOKOWYM

Pytania skierowane do organów publicznych:

20. Jak oceniają Państwo skuteczność pomocy objętej wyłączeniem blokowym przyznanej w Polsce w odniesieniu do celów, do osiągnięcia których miały przyczynić się przedmiotowe środki? Czy przeprowadzają Państwo taką analizę poszczególnych środków lub programów? Proszę uzasadnić odpowiedź.

nie dotyczy

Pytania skierowane do wszystkich respondentów:

21. Prosimy o udostępnienie wszelkich odnośnych badań lub sprawozdań opisujących skuteczność pomocy objętej wyłączeniem blokowym w Polsce.

Nie są nam znane żadne badania lub sprawozdania opisujące skuteczność pomocy objętej wyłączeniem blokowym w Polsce.

22. Na podstawie Państwa doświadczeń, które rodzaje instrumentów pomocy państwa uważają Państwo za najodpowiedniejsze, aby objąć je wyłączeniem blokowym (np. dotacje, dotacje na spłatę odsetek, pożyczki, zaliczki zwrotne, programy gwarancyjne, środki fiskalne)? Proszę uzasadnić odpowiedź.

Rozporządzenie o wyłączeniu blokowym powinno dopuszczać możliwość udzielania pomocy w różnych formach, tak by można było dopasować określony instrument pomocowy do określonych celów, które ma on wspierać oraz do realiów społeczno-gospodarczych określonego państwa członkowskiego.

Niemniej jednak spośród wszystkich form pomocy państwa dotacje są najmniej efektywne. Stanowią one darmowe finansowanie, które może w negatywny sposób wpływać na efektywność operacyjną beneficjentów. Z tych przyczyn dotacje powinny być instrumentami udzielanymi jedynie wyjątkowo i raczej w odniesieniu do sektora MSP, a nie względem dużych przedsiębiorstw. Różnice w dostępie do kapitału dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw sugerują ich szczególne traktowanie, przede wszystkim w odniesieniu do regionalnej pomocy inwestycyjnej, która jest istotną kategorią pomocy udzielanej w Polsce. Należy rozważyć ograniczenie wspierania dotacjami dużych przedsiębiorstw. Takie rozwiązanie ma głębokie uzasadnienie ekonomiczne. Brak dostępu do kapitału jest jedną z typowych słabości rynku (market failure). Próba skorelowania kierunków udzielania pomocy z uzasadnieniem ekonomicznym, jaka została podjęta poprzez wprowadzenie do GBER konieczności weryfikacji efektu zachęty, nie do końca zdała egzamin. Odejście od dotacji na rzecz instrumentów zwrotnych wymusiłoby większą efektywność w korzystaniu z pomocy przez beneficjentów.

Z tego punktu widzenia instrumentem o wiele bardziej efektywnym będą instrumenty zwrotne: preferencyjne pożyczki oraz gwarancje. Wymuszają one większą efektywność, gdyż beneficjent musi zwrócić przynajmniej część otrzymanych środków. Istotna jest możliwość objęcia wyłączeniem środków takich jak programy gwarancyjne. Pomimo, że nie polegają one na bezpośrednim przekazaniu środków finansowych, to często umożliwiają przedsiębiorcom zaciągnięcie zobowiązań na poczet konkretnych inwestycji, na które nie mogliby zaciągnąć kredytu.

Nadto, rozwój nowoutworzonych przedsiębiorstw można we właściwy sposób stymulować poprzez instrumenty fiskalne.

SEKCJA D: ROZPORZĄDZENIE GBER – PRZEPISY OGÓLNE

D.1. Zakres stosowania pomocy objętej wyłączeniem blokowym (art. 1)

Pytania skierowane do wszystkich respondentów:

23. Czy uważają Państwo, w oparciu o swoje doświadczenia związane z opracowywaniem środków pomocy, że aktualny zakres stosowania środków objętych rozporządzeniem GBER zdefiniowany jest w odpowiedni sposób?

Tak Nie

Jeśli nie, proszę wyjaśnić, jakie napotkali Państwo trudności.

Doświadczenia w zakresie stosowanie GBER w kontekście realizacji programów finansowanych przez UE, dowodzą, iż zakres jego stosowania powinien być rozszerzony o nowe przeznaczenia. Rozważenia wymaga kwestia ewentualnego objęcia zakresem GBER pomocy publicznej udzielanej w takich obszarach jak kultura, dziedzictwo narodowe i sport. Wsparcie udzielane w tych sektorach niejednokrotnie budzi wątpliwości co do jego klasyfikacji jako pomocy państwa ze względu na brak spełnienia przesłanki wpływu na handel między państwami członkowskimi. Dotyczy to w szczególności finansowania lokalnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (stadiony, parki tematyczne, wyciągi narciarskie, wieże widokowe, tereny rekreacyjne, etc), organizacji wydarzeń kulturalnych (festiwale muzyczne, teatralne, etc), działań w zakresie ochrony zabytków. Wymieniony zakres pokrywa się w znacznym stopniu z obszarem, w którym praktyka decyzyjna Komisji Europejskiej wskazuje na brak wpływu na handel ze względu na zakres pozyskiwania klienta (na przykład obszary tematyczne wymienione w Wytycznych o przyspieszonej notyfikacji).

Możliwości udzielenia pomocy w wymienionych obszarach na podstawie programów pomocowych przyjętych w ramach GBER są znacznie ograniczone. Wynika to na przykład: z braku możliwości objęcia projektów rewitalizacyjnych i modernizacyjnych definicją nowej inwestycji (np. projekty odnowienia lokalnej infrastruktury kulturalnej, ochrona zabytków), braku możliwości finansowania przedsięwzięć (miękkie projekty kulturalne).

W praktyce dofinansowania projektów w wymienionych sektorów, podmioty udzielające wsparcia boją się podejmować ryzyko złamania zakazu z art. 107 ust. 1, a ze względu na zazwyczaj niewysoką wartość wsparcia oraz obawy związane z obciążeniami biurokratycznymi, rezygnują z notyfikacji pomocy i ograniczają się do udzielania pomocy de minimis. Udzielaniu wsparcia publicznego w rzeczonych obszarach towarzyszy duża niepewność co do zgodności z art. 107 TFUE. Wprowadzenie nowych tytułów pomocy z jednej strony ułatwiłoby udzielanie pomocy w wymienionych obszarach, z drugiej zaś upowszechniłoby praktykę stosowania reguł pomocy publicznej.

Dodatkowo, zauważyć należy, że zgodnie z art. 3 ust. 3 lit. d) GBER rozporządzenie to nie znajduje zastosowania do pomocy wspierającej działalność w sektorze węglowym, z wyjątkiem pomocy szkoleniowej, pomocy na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną oraz pomocy na ochronę środowiska. Przepisy GBER nie definiują jednak, co rozumiane jest pod podjęciem sektor węglowy, tak jak np. ma to miejsce w przypadku turystyki (art. 2 pkt 25), sektora hutnictwa żelaza i stali (art. 2 pkt 29) lub sektora włókien syntetycznych (art. 2 pkt 30). Definicja sektora węglowego pozwoliłaby w sposób precyzyjny określić zakres zastosowania GBER w tym sektorze. Ta sama uwaga dotyczy definicji sektorze budownictwa okrętowego (art. 1 pkt 3 lit. f)).

D.2. Definicje (art. 2)

Pytania skierowane do wszystkich respondentów:

24. Czy uważają Państwo, w oparciu o swoje doświadczenia związane ze stosowaniem rozporządzenia GBER, że istnieją definicje (np. pomoc *ad hoc*, rzeczowe aktywa trwałe), które wymagają dalszego wyjaśnienia lub zmian? Czy mieli Państwo szczególne trudności przy stosowaniu konkretnych definicji? Proszę opisać problemy, jakie napotkali Państwo, stosując konkretne definicje.

Istnieją liczne problemy związane ze stosowaniem definicji MŚP, w tym między innymi:

a. W strukturze sektora MŚP w Polsce szeroko rozpowszechnione są spółki cywilne, które w świetle prawa polskiego nie posiadają podmiotowości prawnej odrębnej od podmiotowości ich wspólników, będących osobami fizycznymi. Często osoby fizyczne będące wspólnikami spółek cywilnych prowadzą dodatkowo działalność gospodarczą poza spółką. W rezultacie podmioty udzielające pomocy, jak i jej beneficjenci, stają przed trudnym problemem klasyfikacji spółek cywilnych i ich wspólników jako MŚP. Wymaga to poprawnego zastosowania przepisu art. 3 ust. 3 akapit 3 i 4 załącznika I do GBER, a zatem uwzględnienia powiązań osobowych pomiędzy przedsiębiorstwami i co za tym idzie definiowania przez podmiot udzielający pomocy rynków właściwych dla działalności badanych przedsiębiorstw. Podmioty udzielające pomocy w Polsce, w szczególności władze lokalne, nie są przygotowane do dokonywania takiej oceny. Z obserwacji praktyki udzielania pomocy państwa w Polsce wynika, że w tym obszarze stosowania definicji MŚP popełniane są liczne błędy skutkujące nieprawidłową klasyfikacją podmiotów jako MŚP.

b. Definicja MŚP w zakresie kryteriów stanu zatrudnienia nie uwzględnia wszystkich istotnych okoliczności, które mogą wpływać na kwestię zaliczenia pracownika do poziomu zatrudnienia. Dotyczy to w szczególności osób pozostających na tzw. urloпах bezpłatnych. Podmioty udzielające pomocy stosują niejednorodną interpretację – niektóre spośród nich zaliczają osoby pozostające na urloпах bezpłatnych w poczet zatrudnienia przedsiębiorstwa, niektóre tego nie robią. Pożądane wydaje się zatem uzupełnienie art. 5 tiret zawierającego katalog podmiotów nie włączanych do pułapu zatrudnienia o kolejną kategorię – osób czasowo niewykonywujących pracy w przedsiębiorstwie bądź przebywających na urloпах bezpłatnych.

c. Problematiczna jest też kwestia dotycząca interpretacji definicji personelu przedsiębiorstwa (art. 5 Załącznika I do GBER). W szczególności brak jednolitej wykładni w zakresie pojęcia osób pracujących dla przedsiębiorstwa, podlegających mu i uważanych za pracowników na mocy prawa krajowego powodują problemy z zakwalifikowaniem osób zatrudnionych w formach niestandardowych, np. na podstawie umowy zlecenia, za pośrednictwem agencji pracy tymczasowej, etc. Ma to istotne znaczenie, np. na gruncie polskich przepisów, które jednoznacznie wskazują kogo można traktować jako pracownika, co nie zawsze obejmuje wszystkie osoby wykonujące prace na rzecz przedsiębiorstwa. Zasadne wydaje się zatem doprecyzowanie ww. pojęcia poprzez wskazanie również innych niż standardowe zatrudnienie form „zatrudnienia” osób, które powinny zostać zaliczone do personelu przedsiębiorstwa.

d. W polskiej wersji językowej załącznika I do GBER wśród kategorii podmiotów zaliczanych do pułapu zatrudnienia znalazło się nieprawidłowe i nieprecyzyjne odniesienie do „partnerów prowadzący regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiący z niego korzyści finansowe” (art. 5 lit d)). Błąd ten wynika z błędnego i dosłownego tłumaczenia angielskiego słowa „partner” (po polsku „wspólnik”) na język polski. Określenie „partner” w polskim języku prawnym oznacza wspólnika spółki partnerskiej, podczas gdy kategoria ta

powinna odnosić się ogólnie do wspólników spółek prowadzących regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiących z niego korzyści finansowe. Tenże błąd w polskiej wersji językowej doprowadził do błędnej interpretacji przepisu art. 5 przez niektóre podmioty udzielające pomocy. Stosowały one wykładnię, w myśl której, w poczet partnerów prowadzących działalność regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiących z niego korzyści finansowe, zaliczały one osoby współpracujące z przedsiębiorstwem w oparciu o umowy cywilne, a nie wspólników spółek. Zważywszy na bardzo dużą popularność outsourcingu w Polsce wiele podmiotów błędnie zaklasyfikowanych zostało jako większe przedsiębiorstwa niż wynikało to z ich danych o stanie zatrudnienia.

e. Istotnym problemem związanym z definicją MŚP, choć nie bezpośrednio ze stosowaniem przepisów załącznika I do rozporządzenia nr 800/2008, jest brak adekwatności kryteriów MŚP do polskich realiów gospodarczych i, jak można przypuszczać, do realiów gospodarczych innych państw nowej UE. Statystycznie polscy przedsiębiorcy przy niższych obrotach i niższej sumie aktywów bilansu zatrudniają znacznie więcej pracowników niż statystyczni przedsiębiorcy z UE-15. W rezultacie klasyfikacja do określonej kategorii przedsiębiorstw może nastąpić niemal zawsze jedynie w oparciu o kryterium zatrudnienia, a badanie kryteriów finansowych jest z reguły bezcelowe. Wydaje się, że po rozszerzeniu UE do 27 (a wkrótce do 28 państw członkowskich), można rozważyć wprowadzenie nowych bardziej uśrednionych i adekwatnych do nowej sytuacji kryteriów MŚP.

f. Definicja MŚP nie dość wyraźnie wskazuje w jakim zakresie powinno brać się pod uwagę relacje z innymi przedsiębiorstwami, w odniesieniu do przedsiębiorstwa które w roku, w którym udzielana jest mu pomoc weszło w skład grupy kapitałowej lub z niej wystąpiło. Ze względu na brzmienie art. 4 ust. 2 załącznika I do GBER, niektóre podmioty udzielające pomocy i niektórzy beneficjenci stosują błędną interpretację, w myśl której mikro, małe bądź średnie przedsiębiorstwo zachowuje swój dotychczasowy status mimo, iż w badanym roku weszło w skład dużej grupy kapitałowej. Taką interpretację uzasadniają tym, że uzyskanie lub utrata statusu średniego, małego lub mikroprzedsiębiorstwa następuje tylko wówczas, gdy przekroczenie kryteriów zatrudnienia i finansowych powtórzy się w ciągu dwóch kolejnych okresów obrotowych.

g. Definicja pojęcia „przedsiębiorstwa partnerskiego” zawarta w polskiej wersji językowej załącznika I do GBER (art. 3 ust. 2) została błędnie przetłumaczona, co może stanowić źródło istotnych błędów w stosowaniu prawa. Zgodnie z tą definicją, warunkiem klasyfikacji dwóch przedsiębiorstw jako partnerskich względem siebie, jest to by prowadziły one działalność na rynkach sąsiadujących (pokrewnych, znajdujących się wyżej lub niżej). Zgodnie z polską wersją językową przedsiębiorstwa partnerskie to „przedsiębiorstwa, które nie są powiązanymi i między którymi istnieją następujące związki: przedsiębiorstwo działające na rynku wyższego szczebla (typu upstream) posiada, samodzielnie lub wspólnie z co najmniej jednym przedsiębiorstwem powiązaniem w rozumieniu ust. 3,25 % lub więcej kapitału lub praw głosu innego przedsiębiorstwa działającego na rynku niższego szczebla (typu downstream)”. Zgodnie z definicją zawartą w innych wersjach językowych przedsiębiorstwa by być zaklasyfikowane jako partnerskie nie muszą prowadzić działalności na rynkach względem siebie pokrewnych.

h. W art. 4 ust. 1 załącznika I do GBER, dotyczącym szacowania danych do określenia statusu przedsiębiorstwa, zasadne byłoby doprecyzowanie w polskiej wersji językowej GBER, że danych przedstawianych przed przedsiębiorstwo mają odnosić się do zamkniętych (a nie zatwierdzonych) okresów obrotowych.

D.3. Przejrzystość pomocy (art. 5)

25. Czy obecny podział na pomoc przejrzystą i nieprzejrzystą jest odpowiedni?

Tak Nie

Proszę wyjaśnić, jakie napotkali Państwo trudności

26. W szczególności, czy uważają Państwo, że art. 5 ust. 1 lit. d) oraz art. 25 w odpowiedni sposób rozwiązują problematykę środków fiskalnych?

Tak Nie

Proszę wyjaśnić i opisać główne trudności, jakie Państwo napotkali.

D.4. Kumulacja (art. 7)

Pytania skierowane do wszystkich respondentów:

27. Czy uważają Państwo, w oparciu o swoje doświadczenia związane z opracowywaniem środków pomocy, że przepisy dotyczące kumulacji są odpowiednio skonstruowane ?

Tak Nie

Proszę wyjaśnić, jakie napotkali Państwo trudności.

D.5. Efekt zachęty (art. 8)

Pytania skierowane do organów publicznych:

28. W jaki sposób władze w Polsce sprawdzają istnienie efektu zachęty w przypadku MŚP?

nie dotyczy

29. W jaki sposób władze w Polsce sprawdzają istnienie efektu zachęty w przypadku dużych przedsiębiorstw? Czy mają Państwo zwyczaj przeprowadzania analizy scenariusza alternatywnego (tj. analizę działań, jakie dane przedsiębiorstwo podjęłoby w przypadku braku pomocy)? Proszę podać przykłady.

nie dotyczy

30. Czy dokonują Państwo pomiaru wpływu dodatkowych wydatków publicznych na stymulowanie wydatków prywatnych? Jeśli tak, to w jaki sposób i jakie są wyniki tych pomiarów?

nie dotyczy

31. Czy uważają Państwo, w oparciu o swoje doświadczenia związane z opracowywaniem środków pomocy, że art. 8 ust. 4 w odpowiedni sposób rozwiązuje specyfikę środków fiskalnych ? Proszę opisać, jakie napotkali Państwo trudności.

Tak Nie

Proszę wyjaśnić.

nie dotyczy

Pytania skierowane do wszystkich respondentów:

32. Na podstawie Państwa doświadczeń związanych ze stosowaniem wymogów formalnych określonych w art. 8, w tym rozróżnienia między MŚP i dużymi przedsiębiorstwami, czy stanowiły one odpowiednią gwarancję spełnienia warunku konieczności pomocy do realizacji projektu w danej lokalizacji lub realizacji projektu danej wielkości/o danym zakresie/o danych całkowitych kosztach/w danym tempie realizacji?

Tak Nie

Jeśli nie, proszę wyjaśnić dlaczego. Proszę opisać, jakie zasadnicze trudności napotkali Państwo w tym kontekście.

Próba skorelowania udzielania pomocy z przesłankami ekonomicznymi (economic rationale), jaka została podjęta poprzez wprowadzenia do GBER konieczności weryfikacji efektu zachęty, nie do końca zdała egzamin. Oczywiście konieczność złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania, które musi mieć miejsce przed momentem rozpoczęcia realizacji inwestycji, jest rozwiązaniem które powinno być utrzymane. Jednak realizacja obowiązku badania czy efekt zachęty faktycznie wystąpi w przypadku dużych przedsiębiorstw, sprowadza się w praktyce najczęściej do realizacji obowiązku formalnego obciążającego z jednej strony przedsiębiorstwa, z drugiej zaś podmioty udzielające pomocy. Analiza ex ante powoduje zwiększenie obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw ubiegających się o pomoc i dla organów przyznających taką pomoc. Dodatkowo przepisy dotyczące wymogów w zakresie wystąpienia efektu zachęty nie są do końca jasne, co nie sprzyja pewności prawnej w tym zakresie, np. nie jest do końca jasna różnica między znaczącym zwiększeniem rozmiaru projektu/działania i znaczącym zwiększenie zasięgu projektu/działania. W rzeczywistości, trudno jest decydentom określić czy przedstawione w alternatywnych scenariuszach prognozy są wiarygodne. W dalszym ciągu o fakcie przyznania pomocy decydują czynniki o charakterze politycznym lub społecznym, a weryfikacja efektu zachęty jest dodatkowym obciążeniem administracyjnym. Należy rozważyć zmianę sposobu weryfikacji efektu zachęty, jeśli nie zrezygnować z niego w ogóle, w zamian wprowadzając inne rozwiązania mające zwiększyć efektywność ekonomiczną (vide: ograniczenie dotacji na rzecz dużych firm).

W art. 8 ust. 2 użyto wyrażenia „przed rozpoczęciem prac nad projektem”. Budzi ono wątpliwości interpretacyjne, ponieważ nie jest jasne, z podjęciem jakich czynności rozpoczyna się faza „prac nad projektem” i, w związku z tym, jakie działania nie powinny mieć miejsca przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy, aby spełnić powyższy warunek.

33. W szczególności, czy napotkali Państwo trudności w zakresie stosowania art. 8 ust. 4 w odniesieniu do środków fiskalnych?

Tak Nie

Proszę wyjaśnić, jakie napotkali Państwo trudności.

Niejednokrotnie trudno jest określić, w którym momencie rozpoczyna się faza realizacji projektu, do której odnosi się art. 8 ust. 4. Przykładowo, w przypadku skomplikowanych projektów przedsiębiorca przygotowuje odpowiednio miejsce prowadzenia działalności do nowego rodzaju działalności jeszcze przed złożeniem wniosku. Wątpliwe jest więc, czy i kiedy tego rodzaju działania należy kwalifikować jako realizację projektu i w konsekwencji pozbawiać przedsiębiorcę możliwości udzielenia pomocy.

D.6. Wymogi formalne (art. 9 – 11)

34. Czy napotkali Państwo trudności w zakresie stosowania przepisów dotyczących przejrzystości, monitorowania i sprawozdawczości rocznej? Proszę wyjaśnić.

Tak Nie

nie dotyczy

35. W szczególności, czy zobowiązanie państwa członkowskiego do opublikowania w internecie pełnego tekstu programu pomocy jest wystarczające (art. 9 ust. 2)?

Tak Nie

Proszę wyjaśnić.

nie dotyczy

D.7. Szczególne warunki mające zastosowanie do pomocy inwestycyjnej (art. 12)

36. Czy napotkali Państwo trudności w odniesieniu do wymogów mających zastosowanie do pomocy inwestycyjnej?

Tak Nie

Proszę wyjaśnić, jakie zasadnicze trudności napotkali Państwo w tym kontekście.

SEKCJA E: ROZPORZĄDZENIE GBER – PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE

Zwracamy uwagę na fakt, że rodzaje pomocy, które są objęte zakresem obowiązującego rozporządzenia GBER, lecz nie zostały wymienione w niniejszej sekcji (tj. rozwój regionalny, pomoc na ochronę środowiska, pomoc na B + R + I i kapitał podwyższonego ryzyka), są przedmiotem odrębnego kwestionariusza i przeglądu. Kwestionariusze w sprawie pomocy regionalnej oraz pomocy na rzecz B + R + I zostały już opublikowane⁷.

Pytania skierowane do wszystkich respondentów:

E.1. Pomoc inwestycyjna i na zatrudnienie dla małych i średnich przedsiębiorstw (art. 15)

37. Czy napotkali Państwo trudności w stosowaniu art. 15 ust. 2 dotyczącego poziomu intensywności pomocy?

Tak Nie

Jeżeli napotkali Państwo trudności w stosowaniu powyższego przepisu, prosimy o wyjaśnienie.

38. Czy napotkali Państwo trudności w stosowaniu art. 15 ust. 3 i ust. 4 dotyczących kosztów kwalifikowalnych?

Tak Nie

⁷ <http://ec.europa.eu/competition/consultations/open.html>

Jeżeli napotkali Państwo trudności w stosowaniu powyższych przepisów, prosimy o wyjaśnienie.

E.2. Pomoc na rzecz małych przedsiębiorstw nowo utworzonych przez kobiety (art. 16)

Pytania skierowane do organów publicznych:

39. Czy przyznali Państwo pomoc na mocy niniejszego przepisu?

Tak Nie

Jeśli tak, proszę przedstawić przykłady.

nie dotyczy

40. Czy napotkali Państwo trudności w zakresie stosowania tych warunków?

Tak Nie

Jeśli tak, prosimy o przedstawienie przykładów.

nie dotyczy

Pytania skierowane do wszystkich respondentów:

41. Czy napotkali Państwo trudności w zakresie stosowania art. 16 ust. 3 dotyczącego kwot pomocy?

Tak Nie

Jeżeli napotkali Państwo trudności w stosowaniu powyższego przepisu, prosimy o wyjaśnienie.

nie dotyczy

42. Czy napotkali Państwo trudności w zakresie stosowania art. 16 ust. 4 dotyczącego intensywności pomocy?

Tak Nie

Jeżeli napotkali Państwo trudności w stosowaniu powyższego przepisu, prosimy o wyjaśnienie.

nie dotyczy

43. Czy napotkali Państwo trudności w zakresie stosowania art. 16 ust. 5 dotyczącego kosztów kwalifikowanych?

Tak Nie

Jeżeli napotkali Państwo trudności w stosowaniu powyższego przepisu, prosimy o wyjaśnienie.

Istnieją trudności ze zdefiniowaniem pojęcia usług prawnych i doradczych oraz kosztów administracyjnie bezpośrednio związanych z utworzeniem małego przedsiębiorstwa. Problem dotyczy przede wszystkim usług prawnych i doradczych. Przykładowo, gdy usługi takie dotyczą kształtowania działalności przedsiębiorstwa i są dostarczane w kilka dni, tygodni, czy miesięcy po założeniu przedsiębiorstwa, to nie jest jasne, czy i do jakiego momentu mogą być uważane za bezpośrednio związane z utworzeniem przedsiębiorstwa (podobny problem dotyczy art. 14 ust. 5).

Istnieje problem związany z interpretacją artykułu 16 ust. 5 lit. e – niejasne jest, jakie koszty związane z urlopem rodzicielskim należą do kosztów kwalifikowanych. Ponadto, francuska wersja językowa rozporządzenia nie zawiera wyraźnego wskazania, że koszty związane z urlopem rodzicielskim należą do kosztów kwalifikowanych.

Pytania skierowane do wszystkich respondentów:

E.3. Pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz udział małych i średnich przedsiębiorstw w targach (art. 26–27)

44. Czy napotkali Państwo trudności w zakresie stosowania art. 26 ust. 2 i art. 27 ust. 2 dotyczących intensywności pomocy?

Tak Nie

Jeżeli napotkali Państwo trudności w stosowaniu powyższych przepisów, prosimy o wyjaśnienie.

45. Czy napotkali Państwo trudności w zakresie stosowania art. 26 ust. 3 i art. 27 ust. 3 dotyczących kosztów kwalifikowanych?

Tak Nie

Jeżeli napotkali Państwo trudności w stosowaniu powyższych przepisów, prosimy o wyjaśnienie.

Artykuł 26 ust. 3: Problemy z interpretacją wyrażenia: „Usługi takie nie mają charakteru ciągłego ani okresowego”. Czy oznacza to, że usługi nie mogą mieć charakteru serii spotkań z zewnętrznym doradcą w pewnym okresie czasu? Ponadto, nie jest jasne, czy pomoc na podstawie tego artykułu może dotyczyć zewnętrznych usług prawnych.

E.4. Pomoc szkoleniowa (art. 38-39)

46. Jakie są Państwa doświadczenia w związku ze stosowaniem art. 38 rozporządzenia GBER, a w szczególności z zawartymi w nim definicjami? Prosimy o wyjaśnienie wszelkich napotkanych trudności.

Rozróżnienie szkoleń specjalistycznych oraz ogólnych jest trudne w przypadku szkoleń z umiejętności miękkich (np. dotyczących sposobów komunikacji lub umiejętności interpersonalnych) który dedykowane są pracownikom konkretnego przedsiębiorstwa. Ponadto, wykładnia organów publicznych w tym obszarze jest niejednolita. Polskie tłumaczenie tych pojęć błędnie sugeruje, iż podział dotyczy szkoleń profesjonalnych (szkolenia specjalistyczne) oraz innych (szkolenia ogólne). Proponujemy zrezygnować z tego podziału, dzięki czemu przepisy zostaną uproszczone. Oczywiście temu rozwiązaniu powinno towarzyszyć przyjęcie nowych progów intensywności pomocy na szkolenia.

47. Czy napotkali Państwo trudności w zakresie stosowania art. 39 ust. 2 dotyczącego intensywności pomocy?

Tak Nie

Jeżeli napotkali Państwo trudności w stosowaniu powyższego przepisu, prosimy o wyjaśnienie.

48. Czy napotkali Państwo trudności w zakresie stosowania art. 39 ust. 4 dotyczącego kosztów kwalifikowalnych?

Tak Nie

Jeżeli napotkali Państwo trudności w stosowaniu powyższego przepisu, prosimy o wyjaśnienie.

Jak ocenić sytuację, w której uczestnik szkolenia nie przybył na szkolenie. Czy koszty kwalifikowane zostały wówczas poniesione czy nie? To stanowi źródło technicznych problemów przy rozliczaniu projektów pomocy szkoleniowej.

E.5. Pomoc dla pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji i pracowników niepełnosprawnych (art. 40 – 42)

49. Czy napotkali Państwo trudności w zakresie stosowania art. 40 ust. 2 i art. 41 ust. 2 dotyczących intensywności pomocy?

Tak Nie

Jeżeli napotkali Państwo trudności w stosowaniu powyższych przepisów, prosimy o wyjaśnienie.

50. Czy napotkali Państwo trudności w zakresie stosowania art. 40 ust. 3 i art. 41 ust. 3 dotyczących kosztów kwalifikowalnych?

Tak Nie

Jeżeli napotkali Państwo trudności w stosowaniu powyższych przepisów, prosimy o wyjaśnienie.

nie dotyczy

SEKCJA F: POZOSTAŁE KWESTIE

Pytania skierowane do wszystkich respondentów:

51. Czy mają Państwo jakiegokolwiek inne uwagi na temat stosowania rozporządzenia GBER dotyczące kwestii innych niż te, o których mowa w powyższych pytaniach?

Uwaga nie dotyczy stosowania przepisów GBER, ale jego konstrukcji: obecna konstrukcja rozporządzenia GBER powoduje, iż jest ono mało czytelne, gdyż do danego przeznaczenia pomocy stosuje się zarówno przepisy wprowadzone w części ogólnej jak i rozdziale poświęconym danemu tytułowi pomocy. W rezultacie GBER stanowi bardzo złożony i nieprzejrzysty akt prawny. Powoduje to niechęć władz krajowych odnośnie do stosowania

tego rozporządzenia. Wskazane byłoby zatem uproszczenie przepisów GBER w celu maksymalizacji użyteczności tego aktu.

Proponuje się przenieść przepisy z art. 6 (Progi pomocy indywidualnej powodujące obowiązek powiadomienia, art. 12 (Szczególne warunki mające zastosowanie do pomocy inwestycyjnej) oraz częściowo przepisy z art. 1 (Zakres) i art. 2 (Definicje) do rozdziałów poświęconych poszczególnym przeznaczeniom pomocy.

Uwagi dotyczące artykułów 18 i 20: Różnica pomiędzy progami intensywności w art. 18 ust. 4 i art. 20 ust. 2 budzi wątpliwości zwłaszcza w sytuacji, gdy państwo członkowskie przyjmuje w danym zakresie wyższy standard i przedsiębiorstwo, które chce się do tego standardu dostosować korzysta z pomocy na podstawie art. 18. Następnie UE przyjmuje surowsze standardy i na rok przed ich wejściem w życie pomoc powinna być oceniana na podstawie art. 20, co powoduje znaczną różnicę w poziomie intensywności. Nie jest jasne, dlaczego zezwalamy na wyłączenie na „lepszych warunkach”, gdy wspiera ono politykę środowiskową państwa członkowskiego, niż wtedy gdy służy ono osiągnięciu przyszłych standardów UE. Ponadto, stosowanie art. 18 ust. 2 powoduje trudności, gdy dyrektywa umożliwia państwu członkowskiemu wybór poziomu ochrony środowiska w zakresie wyznaczonym dyrektywą – niejasne jest wówczas, czy art. 18 może być stosowany tylko, kiedy przedsiębiorca w wyniku realizacji projektu osiągnie poziom wybrany przez państwo członkowskie, nawet jeśli nie jest on najwyższy z proponowanych w dyrektywie, ale jest wyższy niż minimalny, czy też tylko wtedy, gdy poziom ten przekracza najwyższy poziom proponowany w dyrektywie.

GBER promuje inwestycje, które prowadzą do uzyskania standardów bardziej przyjaznych środowisku niż jest to wymagane przez obowiązujące przepisy. Dla wielu przedsiębiorstw nadal trudno jest osiągnąć nawet aktualnie obowiązujące standardy; w naszej opinii GBER powinien pozwolić na wprowadzenie programów pomocowych, na podstawie których udzielana będzie pomoc na sprostanie obowiązującym europejskim standardom w zakresie ochrony środowiska (np. w transporcie publicznym lub w sektorze ciepłownictwa).

W obecnym kształcie istnieją dwa mechanizmy ograniczające wielkość pomocy w ramach GBER: jednym jest limit pomocy na dane przeznaczenie, drugim zaś definicja dużego projektu inwestycyjnego. W praktyce występują trudności ze stwierdzeniem czy dane przedsiębiorstwo korzystając ze wsparcia publicznego w dłuższym okresie czasu przeznacza je na jeden projekt czy też parę projektów inwestycyjnych. Łącząc ten fakt ze spostrzeżeniem, iż dużym przedsiębiorcom łatwiej jest uzyskać pomoc niż firmom małym, można rozważyć wprowadzenie całkowitego limitu pomocy zwolnionej z notyfikacji dla dużych przedsiębiorstw w określonym limicie czasu. Pułap ten powinien uwzględniać pomoc regionalną (na inwestycje i zatrudnienie), na zatrudnienie oraz na inwestycje związane z ochroną środowiska. W połączeniu z regulacjami odnoszącymi się do jednostkowych projektów inwestycyjnych, mechanizm ten zmniejszałby możliwość zakłócenia konkurencji jednocześnie stwarzając preferencje dla firm z sektora MSP w zakresie korzystania z pomocy. Ponieważ państwa członkowskie w większości prowadzą elektroniczne rejestry pomocy system kontroli pułapów dla dużych firm byłby łatwy w kontroli.

52. Proszę załączyć kopie wszelkich dokumentów lub badań, które mogą być istotne dla oceny stosowania rozporządzenia GBER oraz mogą przyczynić się do refleksji w sprawie jego przyszłych zmian.

Proszę zaznaczyć, czy służby Komisji mogą skontaktować się z Państwem, jeśli będą miały dodatkowe pytania w związku z podanymi informacjami.

Tak Nie

DZIĘKUJEMY ZA WYPEŁNIENIE KWESTIONARIUSZA